

TERNAARD

— OMGEVINGSPROCES —

Het proces in kaart

TERNAARD
— OMGEVINGSPROCES —

Wat doen we?

Wie is verantwoordelijk?

Besluit

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER 2019

Wat doen we?

Rijkscoördinatie-
regeling (RCR)

Wie is verantwoordelijk?

Ministerie van EZK

Besluit

OKTOBER 2019

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

Wat doen we?

Rijkscoördinatie-
regeling (RCR)

Ontzorgingstraject

Wie is verantwoordelijk?

Ministerie van EZK

Ministerie van EZK en NAM

Inwoners / belanghebbenden

Besluit

OKTOBER 2019

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

Wat doen we?

Rijkscoördinatie-
regeling (RCR)

Ontzorgingstraject

Investeringsagenda

Wie is verantwoordelijk?

Ministerie van EZK

Ministerie van EZK en NAM

Gemeente Noardeast-Fryslân

Provincie Fryslân

Wetterskip Fryslân

Besluit

OKTOBER 2019

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

Wat doen we?

Rijkscoördinatie-
regeling (RCR)

Ontzorgingstraject

Investeringsagenda

Wie is verantwoordelijk?

Ministerie van EZK

Ministerie van EZK en NAM

Gemeente Noardeast-Fryslân

Provincie Fryslân

Wetterskip Fryslân

Inwoners / belanghebbenden

Besluit

Minister
besluit over
vervolg op
basis deze 3
resultaten

OKTOBER 2019

MAART

APRIL

MEI

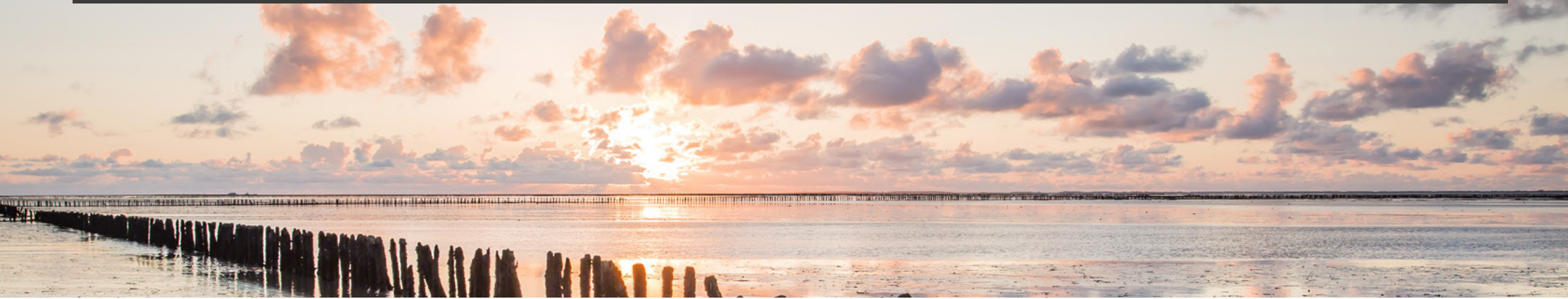
JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

Rijkscoördinatiereregeling (RCR)

VERZET TEGEN GASWINNING LAAIT OP

Gemeenten waar verzet ontstaat

160618 © de Volkskrant

Manifest

van Friese overheden over gas- en zoutwinning

De gezamenlijke Friese gemeenten en provincie Fryslân constateren dat er zorgen leven onder inwoners en bedrijven in gebieden waar gas- en zoutwinning plaatsvindt. Deze zorgen gaan over veiligheid, leefbaarheid en waardebehoud van onroerend goed.

Wij constateren dat:

1. gaswinning de komende jaren onvermijdelijk zal zijn in ons land;
2. gaswinning langdurig plaatsvindt, omgeven is met onzekerheden en de effecten hiervan zijn pas na vele jaren op te merken;
3. er veel aandacht is voor de actuele risico's in Groningen en daar lessen worden geleerd die ook toepasbaar zijn op Fryslân;
4. zich in Fryslân een groot deel van de Nederlandse kleinere aardgasvelden bevindt en dat deze aardgasvelden een belangrijke rol vervullen in het zogenoemde kleine veldenbeleid;
5. hoewel deze naar aard en schaal minder dan het Groninger veld gaswinning in kleine velden ook leidt tot bodemdaling en tevens seismische risico's met zich meebrengt;
6. ook zoutwinning resulteert in bodemdaling;
7. hierdoor vaker en omvangrijker herstel van infrastructuur en waterhuishoudkundige systemen noodzakelijk is dan zonder delfstoffenwinning;
8. er in onze winningsregio's sprake is van een groot aantal oude ondiep gefundeerde gebouwen welke gevoelig zijn voor bodembuiging;
9. decentrale overheden geen zorgerschap hebben over gas- en zoutwinning;
10. er in de maatschappij sprake is van een toenemende onrust over de effecten van gas- en zoutwinning, het draagvlak afneemt en hier in de Tweede Kamer ook volop aandacht voor is;
11. het Rijk de aanbevelingen van de Onderzoeksråd voor Veiligheid heeft overgenomen en aanpakt te willen investeren om de acceptatie van mijnbouw in winningsregio's te verbeteren;
12. dat de Minister de omkering van bewijlslist niet van toepassing wil verklaren voor winningsgebieden buiten Groningen.

Gelet op deze constateringen vinden wij dat:

- het Rijk en de gas- en zoutwinningbedrijven voortvarand en daadkrachtig met deze constateringen aan de slag moeten en een grotere maatschappelijke betrokkenheid moeten tonen, waarbij:
 - de informatievoorziening over gaswinning, risico's, effecten en schade-procedures duidelijk, begrijpelijk moet zijn en toegankelijk via één loket/portal;
 - leefbaarheid en economische vitaliteit in de winningsgebieden op peil moeten blijven en er een goede balans moet zijn tussen lusten en lasten in het gebied;
- er een grotere rol moet zijn voor de lokale overheid.

Wij roepen de Kabinetleden en Tweede Kamerleden op om meer aandacht te hebben voor deze zorgen en voortvarand te werken aan het herstel van vertrouwen en draagvlak. Om dit te bewerkstelligen willen wij dat het Rijk de volgende zaken concreet gaat regelen in het belang van de investeerders en bedrijven in de winningsgebieden:

- De winningsbedrijven verplichten ons:
 - metingen van onroerend goed in winningsgebieden uit te voeren met periodieke herhalingsmetingen;
- In de Mijnbouwwet:
 - de omkering van bewijlslist in te voeren voor mijnbouwschade als gevolg van gas- en zoutwinning voor alle winningsgebieden in Nederland,
 - decentrale overheden meer invloed te geven in het voorbevestigingsproces voor afgaand aan de vergunningverlening voor delfstoffenwinning.
- In algemene zin:
 - concreet per winningsplan een duidelijke balans in de lusten en lasten bestaande uit een harde financiële tegemoetkoming voor winningsregio's of te spreken met vertegenwoordigers van belanghebbenden, lokale en regionale overheden,
 - het verbeteren van de communicatie van betrokken rijksinstansies richting burgers en bedrijven in de winningsgebieden over onder meer effecten, risico's, onzekerheden en monitoring.

Alleen door goede samenwerking van alle betrokken partijen kan er worden gewerkt aan het herstellen van vertrouwen en draagvlak van inwoners en bedrijven in de winningsgebieden. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid om er voor te zorgen dat de leefbaarheid en economische vitaliteit in de winningsgebieden op peil blijft, zodat het hier nu en in de toekomst goed leven en werken is.

Waarborgen goede besluitvorming

Duidelijke regels voor gaswinning in de Mijnbouwwet

Bewoners worden actief geïnformeerd, zienswijzen worden betrokken bij besluit

In de nieuwe Mijnbouwwet:

- ▶ de procedure gaswinning strenger
- ▶ meer inspraak voor decentrale overheden en omwonenden
- ▶ meer advies van onafhankelijke experts

De Rijkscoördinatierегeling

Projecten op het gebied van energie-infrastructuur die van nationaal belang zijn, worden gecoördineerd door de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK)

De verschillende besluiten (vergunningen en ontheffingen) die voor een project nodig zijn, worden tegelijkertijd en in onderling overleg genomen

Omdat het Ternaard gasveld onder Natura 2000 gebied “de Waddenzee” ligt, is de Rijkscoördinatierегeling (RCR) van toepassing

Pilot Ternaard

Omwonenden en overheden te laat betrekken

Wens om betrokken te zijn nog voor de start van procedures

Invloed op de besluitvorming

Daarom een omgevingsproces

Omgevingsproces is gericht op ontzorgen (voorkomen en afhandelen schade) en investeren (in maatschappelijke opgaven in het gebied)

De Rijkscoördinatieregeling: inspraak en beroep

Gaswinning onder het Wad

Is alleen onder strikte voorwaarden toegestaan

Mag alleen als de natuurwaarden niet worden aangetast

Een onafhankelijke commissie monitort jaarlijks. Bij dreigende aantasting van het Wad wordt de gaswinning verminderd of stilgelegd (hand aan de kraan)

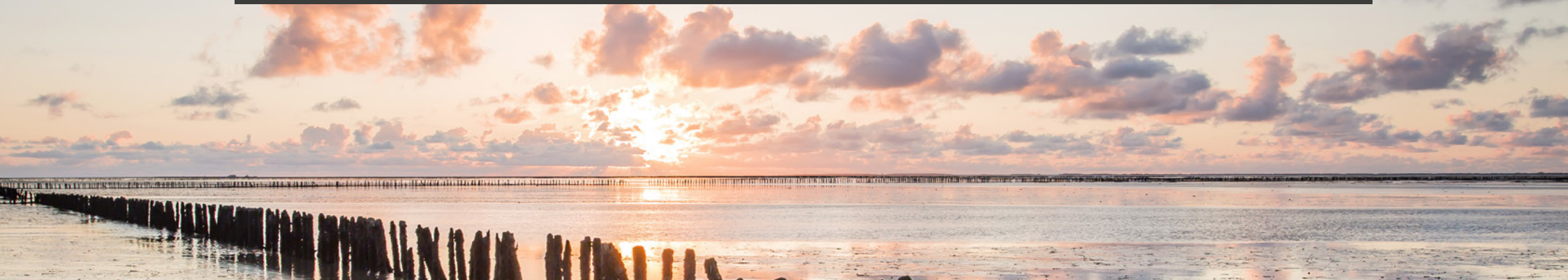

Gasvelden in het Waddengebied

Gasvelden rond
Ternaard

Ontzorgingstraject

TERNAARD

— OMGEVINGSPROCES —

Ontzorgingstraject

Waarom?

Risico's minimaliseren

Zorgen voor inwoners wegnemen

Ontzorgingstraject

Wat gaan we doen?

Afspraken maken over:

Monitoring

Mijnbouwschade

‘Lusten en lasten’

Hoe gaan we dat doen?

Bijeenkomsten met relevante belanghebbenden

Ronde tafels

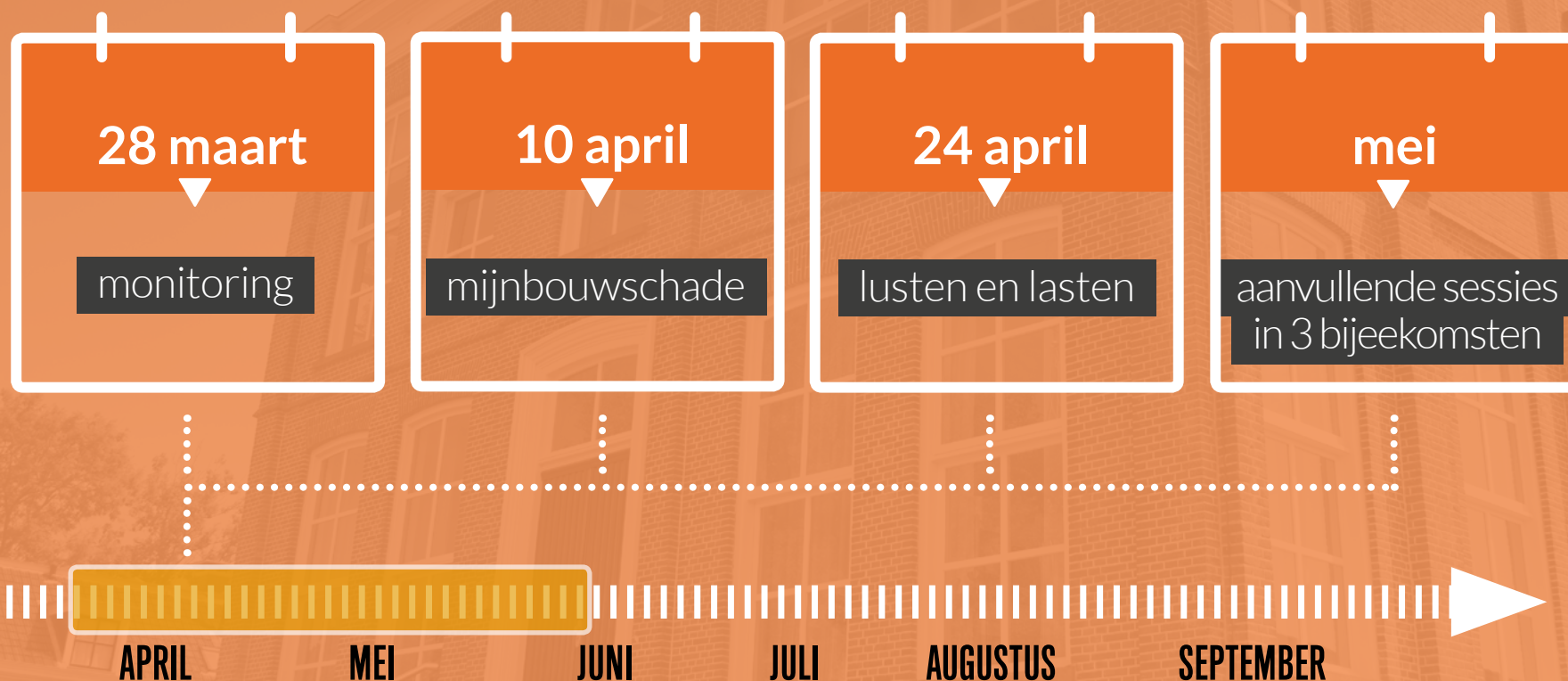
Onafhankelijke voorzitter

Hoe gaan we dat doen?

Bijeenkomsten met relevante belanghebbenden

Ronde tafel proces

Onafhankelijke voorzitter

Wat leveren wij op en wanneer?

Een pakket aan afspraken voor minimale impacts en risico's

Continue aandacht voor de zorgen van betrokkenen

Wat leveren wij op en wanneer?

Een pakket aan afspraken voor minimale impacts en risico's

Continue aandacht voor de zorgen van betrokkenen

schadeafhandeling

uitvoeringsprogramma
monitoring en gebouwopnamen

programma van lusten en
lasten en monitoring

Investeringsagenda

TERNAARD
OMGEVINGSPROCES

Investeringsagenda

Waarom?

“De regio moet er niet op achteruitgaan, maar op vooruitgaan als gaswinning doorgaat.”

Programma

Proces van gemeente Noardeast-Fryslân, provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân, met gemeente Noardeast-Fryslân als penvoerder

NAM, Ministerie van EZK, inwoners en belanghebbenden doen mee om een agenda maken

Programma

Proces van gemeente Noardeast-Fryslân, provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân, met gemeente Noardeast-Fryslân als penvoerder

NAM, Ministerie van EZK, inwoners en belanghebbenden doen mee om een agenda maken

verzilting

energietransitie

sociaal economisch

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

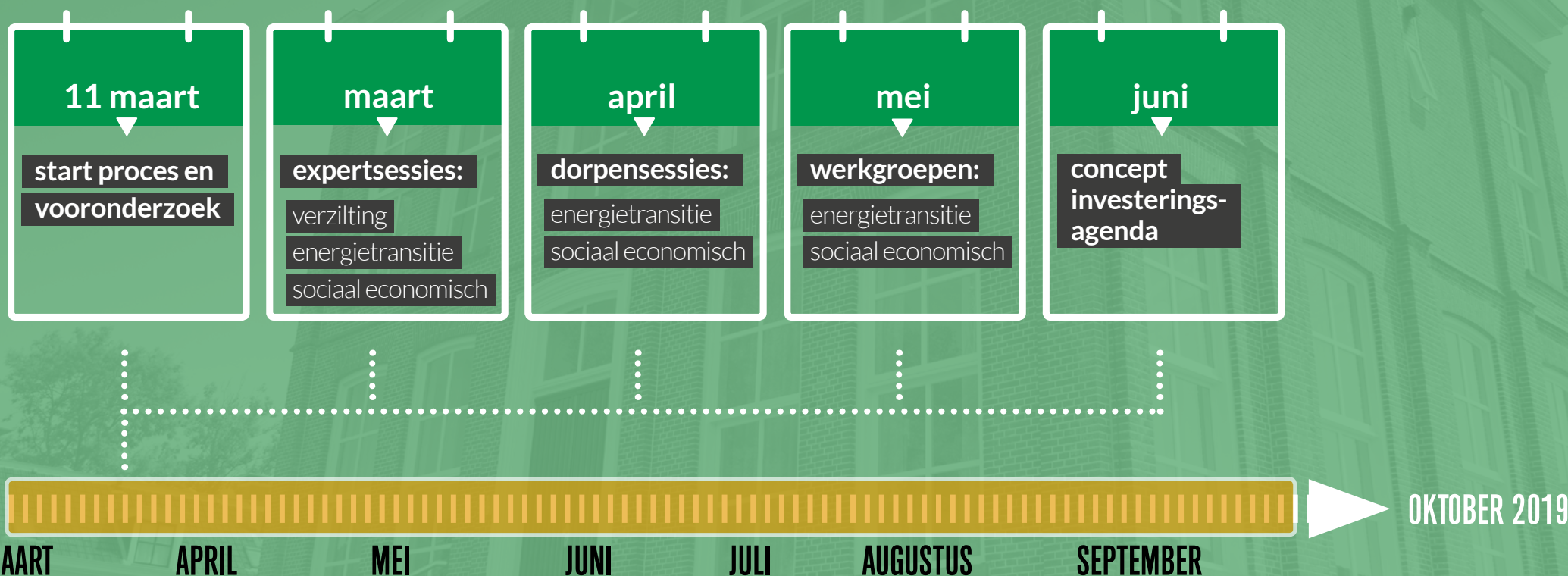
OKTOBER 2019

Hoe gaan we dat doen?

Inwoners, experts en belanghebbenden stellen samen de agenda op onder leiding van een onafhankelijke partij

Hoe gaan we dat doen?

Inwoners, experts en belanghebbenden stellen samen de agenda op onder leiding van een onafhankelijke partij

Hoe gaan we dat doen?

Inwoners, experts en belanghebbenden stouwen samen de agenda op onder leiding van een onafhankelijke partij

11 april

verzilting

15 april

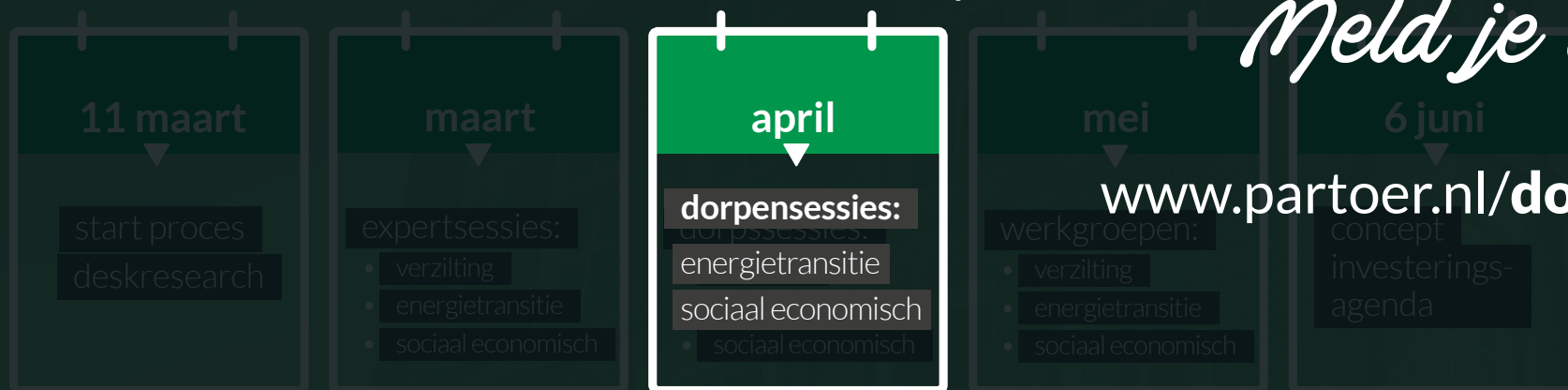
energietransitie

25 april

sociaal economisch

Meld je aan!

www.partoer.nl/dorpensessies

MAART

APRIL

MEI

JUNI

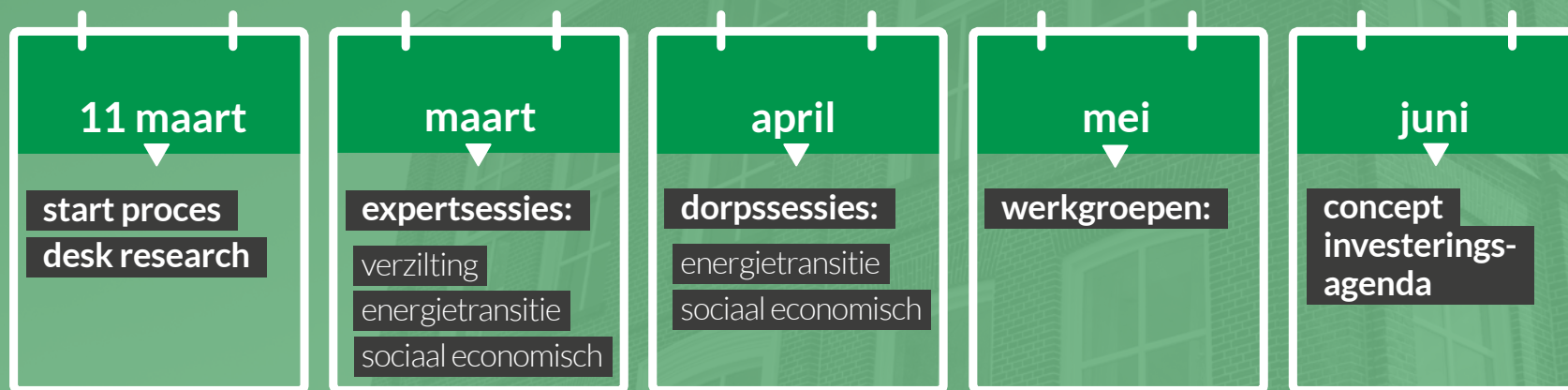
JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

OKTOBER 2019

Hoe gaan we dat doen?

Gereed

Investerings-agenda wordt voorgelegd aan de minister.

OKTOBER 2019

MAART

APRIL

MEI

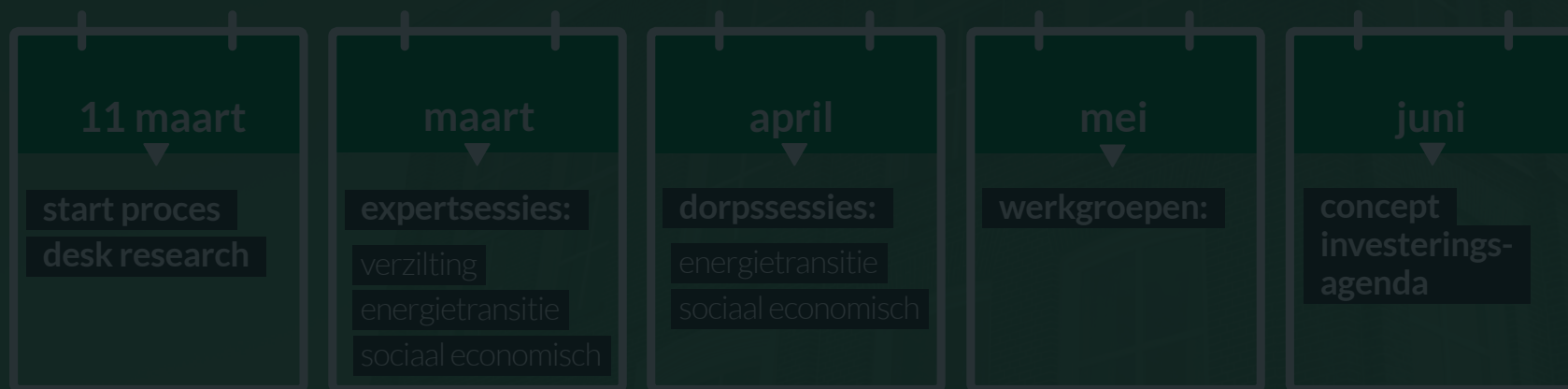
JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

Hoe gaan we dat doen?

Gereed

Investerings-agenda wordt voorgelegd aan de minister.

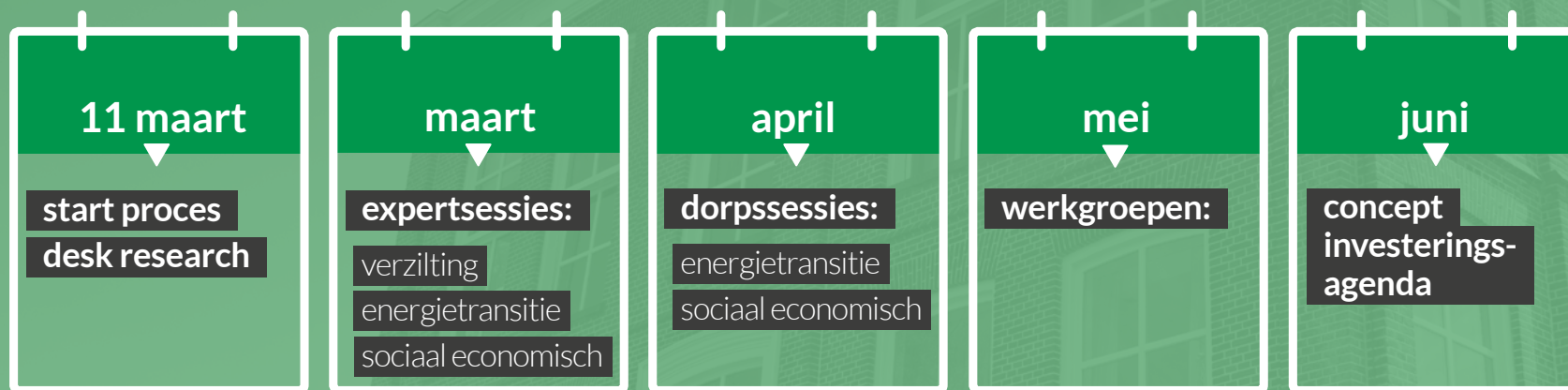

INVESTEREN IN REGIO

OKTOBER 2019

MAART APRIL MEI JUNI JULI AUGUSTUS SEPTEMBER

Hoe gaan we dat doen?

Gereed

Investerings-agenda wordt voorgelegd aan de minister.

JA GAS

NEE GAS

INVESTEREN IN REGIO

OKTOBER 2019

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER

Wat doen we?

Rijkscoördinatie-
regeling (RCR)

Ontzorgingstraject

Investeringsagenda

Wie is verantwoordelijk?

Ministerie van EZK

Ministerie van EZK en NAM

Gemeente Noardeast-Fryslân

Provincie Fryslân

Wetterskip Fryslân

Inwoners / belanghebbenden

Besluit

Minister
besluit over
vervolg op
basis deze 3
resultaten

OKTOBER 2019

MAART

APRIL

MEI

JUNI

JULI

AUGUSTUS

SEPTEMBER